

Kaustisen seutukunnan toteuttamat **HANKKEET 1.1.-31.12.2024**

Kaustisen seudun Elinvoimaohjelmaa vuosille 2022-2026 toteutetaan mm. kehittämishankkeilla.

Raportti sisältää Kaustisen seutukunnan toteuttamat hankkeet strategisten kehittämisteemojen mukaan.

Sisällys

TEEMA 1.UUSIUTUVAN ENERGIAN JA BIOTALOUDEN SEUTU	3
1. HIILEKAS - BIOHIILEN TUOTANNOSTA KASVUA PAIKALLISILLA EKOSYSTEEMEILLÄ	3
2. KUNTIEN ILMASTOSUUNNITELMAT.....	6
3. KASE ESSI - SELVITYSHANKE ENERGIAN VARASTOINNISTA	8
4. BIOKAASUKLINIKKA - BIOENERGIAN TUKI- JA INFORMAATIOPALVELU OIKEUDENMUKAISEN ENERGIAMURROKSEN TUKENA	10
TEEMA 2.DIGITAALINEN JA ÄLYKÄS SEUTU.....	11
5. KASE SMART COUNTRYSIDE – KUNTADIGI 2	11
6. KYLIEN VALMIUDET DIGIKEHITTÄMISEEN -VALMISTELURAHA	14
7. KUIDUT KÄYTTÖÖN.....	15
8. ANSEL – ACCESS THE NORTH WITH THE SPEED OF LIGHT	16
TEEMA 3.YRITTÄJYYDEN, TYÖPAIKKOJEN JA VERKOSTOJEN SEUTU	18
9. HYVINVOINTIMATKAILUN KEHITTÄMINEN -ESISELVITYSHANKE	18
10. TUOKES 2.....	20
11. HEPPA HĒIP -VALMISTELURAHA	21
12. SEMUKAS- SEUTUJEN VÄLINEN MUUTOS JA KASVUOHJELMA.....	23
13. KALASTUS- JA ERÄMATKAILUN KEHITTÄMINEN KESKI-POHJANMAALLA.....	25
TEEMA 4.KULTTUURIN, LUONNON JA ONNELLISTEN IHMISTEN SEUTU.....	27
14. KULUMAT – KULTTUURI JA LUONTOMATKAILUN KEHITTÄMINEN	27
15. KASE HUOVA - ENERGIAOMAVARAINEN JA HUOLTOVARMA KAUSTISEN SEUTU –KOORDINOINTIHANKE	30

Teema 1. Uusiutuvan energian ja biotalouden seutu

1. HIILEKAS - Biohiilen tuotannosta kasvua paikallisilla ekosysteemeillä

Hanke nro: J10125
Hankkeen toteutusaika: 1.10.2023 – 30.9.2025
Hankkeen rahoitus: Keski-Pohjanmaan liitto 80 % (JTF-oikeudenmukaisen siirtymän rahasto)
Kaustisen seutukunnan kunnat 20 %

Yleiskatsaus

HIILEKAS – Biohiilen tuotannosta kasvua paikallisilla ekosysteemeillä -hanke on osa Kaustisen seutukunnan toimintaa, jonka tavoitteena on edistää uusiutuvan energian ja biotalouden ekosysteemien rakentumista. Hankkeen toimet lisäävät biohiilen ja sen tuotannon tunnettua Keski-Pohjanmaalla, tarkastelee biohiilituotannon paikallisia ja alueellisia arvoketjuja tuotannon käynnistämiseksi, edistää biohiileen liittyvien tuotantoinvestointien syntymistä sekä pilotoi ja demonstroi biohiilituotantoa pienen mittakaavan pyrolyysilaitteistolla.

Toiminta 1.1.-31.12.2024

TYÖPAKETTI 1; Biohiilituotannon demonstraatio ja tuotannon opastus

HIILEKAS-hankeparin investointihankkeessa kilpailutettiin ja hankittiin pieni ja siirrettävä pyrolyysilaitteisto. Laitteiston hankinnan jälkeen kilpailutettiin laitteiston ylläpito, kuljetukset ja varastointi. Elokuun 2024 loppuun mennessä järjestettiin kaikki suunnitellut pyrolyysilaitteistojen näytökset onnistuneesti (15.5. Toholampi, 7.6. Kaustinen, 30.6. Halsua, 6.7. Veteli, 31.8. Lestijärvi).

TYÖPAKETTI 2; Biohiilentuotannon ekosysteemin mallinnus

Tarvittavaa tietoa on haettu aktiivisesti biohiilen ominaisuuksista, käyttötarkoituksista ja valmistustekniikasta tutustumalla biohiilestä tehtyihin sekä kotimaisiin että kansainvälisiin tutkimuksiin, opinnäytetöihin, diplomitöihin sekä väitöskirjoihin sekä osallistumalla biohiiltä käsitteleviin seminaareihin Suomessa. Lisäksi on tutustuttu Suomessa sekä kansainvälisesti järjestettyihin webinaareihin. Toteutusalueen merkittävimmän raaka-aineen, nuorten kasvatusmetsien puuston kokonaismäärä on selvitetty kaikissa toteutusalueen kunnissa yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa.

Teollisen mittakaavan toiminta

Loppusyksyn 2024 aikana projektipäällikkö keskittyi selvittämään suurehkoja suomalaisia biohiiltä tarvitsevia yrityksiä. Samoin on selvitetty potentiaaliset eurooppalaiset biohiilen tuotantoteknologian kone – ja laitetekniikkavalmistajat. Tarvittavan ekosysteemin mukaisia suunnitelmia viedään eteenpäin myös maa-tilakokoluokan laitoksien osalta.

TYÖPAKETTI 3; Tuotantoverkoston koostaminen ja pohjatyöt pilottia seuraavaan kehitysvaiheeseen

Biohiilen potentiaalisen raaka-aineen, kokopuun puunkorjuutyönäytös järjestettiin Vetelin Räyryngissä 12.3.2024. Työnäytöksen päätarkoituksena oli esitellä asiasta kiinnostuneille yrittäjille sekä muille biohiilen raaka-aineen hankinnassa uudentyyppinen pieniläpimittaisen puun korjuun vaihtoehto. Kokopuurangat hakettamalla ja käyttämällä hake kuivauksen jälkeen biohiilen valmistukseen, voidaan hiili varastoida biohiileen sadoiksi tai jopa tuhansiksi vuosiksi käyttämällä biohiiltä esim. maanparannuksessa. Toteutus-alueella **toimivat** merkittävimmät hakeyrittäjät on selvitetty ja käyty läpi heidän mahdollisuutensa haketoimituksiin mahdollisesti perustettavalle biohiilitehtaalle.

Biohiililiiketoimintaan liittyviä tutustumismatkoja on toteutettu kaksi. Ensimmäinen tehtiin Utajärvelle 27.-28.3.2024, jossa kohteena olivat Utajärven kunta, Utajärven yrityspuisto, GRK:n biohiilitehdas ja Orasko Oy:n saha. Toinen tutustumismatka tehtiin Arterm Service Oy:n ja Soilcare Oy:n yhteishankkeena toteuttamaan biohiilen valmistuslaitteistoon 11.6.2024 Saarijärvelle.

Kokkolan yliopistokeskuksen, Centrian, KpEdun ja Jamkin kanssa tehdään yhteistyötä TKI-toiminnassa. Centrian, Jamkin ja Seamkin kanssa on käynnistetty yhteistyö myös opinnäytetöiden osalta (3 kpl).

Syksyllä 2024 varmistui mahdollisuus tehdä opintomatka toukokuun alussa 2025 tutustuen Pohjoismaiden biohiilituotantoon. Kohteet valikoituivat yhteistyössä VTT:n tutkijan kanssa, jonka jälkeen projektipäällikkö kontaktoi ko. yritysten avainhenkilöitä. Pyyntöihin saada tutustua biohiilen liiketoimintaan ja tuotantoon olivat vastaukset kaikilta yrityksiltä hyvin positiivisia. HIILEKAS-hankkeen resurssit ovat rajalliset, jonka vuoksi matkalle sekä yritystoiminnan mahdollisuuksien selvittämiseksi tarpeellisiin testipyrolysointeihin haetaan kohderahoi- tusta eri rahoitusmahdollisuuksia monipuolisesti tarkastellen.

TYÖPAKETTI 4; Viestintä ja tiedottaminen sekä hankehallinto

Biohiilestä kiinnostuneita yrityksiä on kontaktoitu tutustumismatkoilla, työnäytöksissä ja erikseen in- formoimalla laajasti HIILEKAS-hankkeesta. Työnäy- tökset ovat tuottaneet tarvittavaa lisätietoa biohii- lestä, biohiilen valmistustekniikasta sekä proses- sissa syntyvistä tisleistä. Kaikissa työnäytöksissä on jaettu in-formaatiota biohiilestä, biohiilen valmis- tustekniikasta ja käyttökohteista kaikille asiasta kiinnostuneille henkilöille. Lisäksi puunkorjuutyö- näytöksestä sekä Toholammilla järjestetystä en- simmäisestä pyrolysointidemotyönäytöksestä to- teutettiin opetustyyppiset videot.

Pyrolysointityönäytös Halsua 30.6.2024

Reijo Virtanen
projektipäällikkö

HIILEKAS Kustannuspaikka 7690	Kustannusarvio 2023–2025	Maksettu 2023	Maksettu 1.- 6.2024	Maksettu 7.-12.2024	Maksettu yhteensä	Jää	Tot %
Henkilöstökust.	161 785	10 176,90	42 072,44	43 321,97	95 571,31	66 213,69	59 %
Flat rate 40 %	64 714	4 070,76	16 828,98	17 328,79	38 228,53	26 485,47	59 %
Yhteensä	226 499	14 247,66	58 901,42	60 650,76	133 799,84	92 699,16	59 %
Rahoitus	Myönnetty 2023–2025	Saatu 2023	Saatu 2024	Haettu 7.-12.2024	Rahoitus yhteensä	Jäljellä	
K-P liitto JTF 80 %	181 199,00	11398,128	47121,05	48520,61	107 039,79	74 159,21	
Kunnat 20 %	45 300,00	2849,532	11 780,37	12130,152	26 760,05	18 539,95	
Yhteensä	193 604	14 247,66	58901,42	60650,76	133 799,84	92 699,16	

HIILEKAS investointihanke

Hanke nro: J10732
Hankkeen toteutusaika: 1.1.2024 – 30.9.2025
Hankkeen rahoitus: Keski-Pohjanmaan liitto 70 % (JTF-oikeudenmukaisen siirtymän rahasto)
Kaustisen seutukunnan kunnat 30 %

Investointihankkeen tarkoituksena on varmistaa HIILEKAS-hankkeen biohiilituotannon demonstraatiot pyrolyysilaitteella. Hanke on yhteydessä HIILEKAS-kehittämishankkeeseen, joka analysoi tarvittavat biohiilituotannon paikalliset ja alueelliset arvoketjut biohiilituotannon käynnistämiseksi Keski-Pohjanmaalla ja luo paikallisen pilotin ympärille näistä toimijoista ekosysteemimallinnuksen.

Toiminta 1.1.-31.12.2024

HIILEKAS investointihankkeessa kilpailutettiin ja hankittiin pieni ja siirrettävä pyrolyysilaitteisto. Ilmoitus pyrolyysilaitteiston hankinnasta julkaistiin 20.2.2024 www.kaustisenseutu.fi, Kaustisen seutukunnan Facebook-sivuilla ja hankintailmoitukset.fi -palvelussa (HILMA). Lisäksi tarjouspyyntö lähetettiin kolmelle (3) mahdolliselle laitteistotoimittajalle sähköpostitse. Määräaikaan 06.03.2024 mennessä tarjouksen jättivät Ecomation Oy ja Itä-Suomen Konehuolto Oy. Pyrolyysilaitteisto hankittiin kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneeltä Itä-Suomen Konehuolto Oy:ltä. Käyttökoulutus toteutettiin Toholammilla ennen ensimmäistä pyrolysointia.

Laitteiston hankinnan jälkeen kilpailutettiin lisäksi laitteiston ylläpito, kuljetukset ja varastointi. Elokuun 2024 loppuun mennessä järjestettiin kaikki suunnitellut pyrolysointidemotöyrytönsä onnistuneesti (15.5. Toholampi, 7.6. Kaustinen, 30.6. Halsua, 6.7. Veteli, 31.8. Lestijärvi).

Töyrytönsä tuottivat tarvittavaa lisätietoa biohiilestä, biohiilen valmistustekniikasta sekä prosessissa syntyvistä tisleistä. Samalla toteutettiin laajasti tiedottamista biohiilestä tuotteena, biohiilen käyttökohteista sekä biohiilen valmistustekniikasta jokaisessa töyrytönsä sekä Folk Music Festivaaleilla Kaustisella.

Reijo Virtanen
Projektipäällikkö

HIILEKAS INVESTOINTI Kustannuspaikka 7690	Kustannusarvio 2024	2024	Maksettu yhteensä	
Investoinnit	24 500,00	24 500,00	24 500,00	
Flat rate 1,5 %	367,50	367,50	367,50	
Yhteensä	24 867,50	24 867,50	24 867,50	
Rahoitus	Myönnetty 2024	Saatu 2024	Rahoitus yhteensä	Jää
K-P liitto JTF 70 %	17 407,25	17406,65	17 406,65	0,60
Kunnat 30 %	7 460,25	7 460,85	7 460,85	-0,60
Yhteensä	24 867,50	24867,5	24 867,50	0,00

2. Kuntien ilmastosuunnitelmat

Hanke nro: VN/19978/2023-YM-7
Hankkeen toteutusaika: 1.9.2023 – 31.5.2025
Hankkeen rahoitus: Ympäristöministeriö 100 %

Kuntien ilmastosuunnitelmat –hanke on osa Kaustisen seutukunnan toimintaa, jonka tavoitteena on Suomen valtion ilmastomuutosta hillitsevien tavoitteiden ja Keski-Pohjanmaan ilmastostrategian mukainen päästöjen vähentäminen. Kuntien ilmastosuunnitelmat –hanke tukee ilmastomuutoksen hillintää ja vähentää päästöjä luomalla seutukunnan ja Perhon kunnille kuntakohtaiset ilmastosuunnitelmat, joissa määritetään ilmastolain vaatimusten mukaiset päästövähennystoimenpiteet ja –tavoitteet kunnanvaltuustokausittain.

Toiminta 1.1.-31.12.2024

Työpaketissa 1 “Taustaselvitykset, tiedonhankinta ja nykytilan kartoitus” jatkettiin tiedonhankintaa kuntien päästölähteistä ja keinoista päästöjen vähentämiseksi. Yhteistyössä kuntien kanssa tarkasteltiin kunnissa jo tehtyjä ilmastotoimenpiteitä sekä kuntien lähtötilannetta. Tietoa kerättiin hyödyntäen SYKE:n päästötietopalvelua, tapaamisia ja haastatteluja kuntien viranhaltijoiden kanssa, toteuttamalla ilmastokysely kuntien työntekijöille, viranhaltijoille ja luottamushenkilöille sekä hyödyntämällä olemassa olevia tietolähteitä, kuten Keski-Pohjanmaan ilmastotiekarttaa. Kerätyn tiedon pohjalta tehtiin toimenpide-ehdotuksia kuntien ilmastosuunnitelmien toimenpiteiksi, huomioiden myös ilmastomuutokseen sopeutuminen.

Työpaketissa 1 osallistuttiin myös ilmastoaiheisiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin, kuten Kiertotalous-Suomen webinaareihin ja ilmastosuunnitelmahankkeiden yhteistyötapaamisiin. Yhteistyössä Kokkolan ilmastosuunnitelmahankkeen ja Keski-Pohjanmaan alueellisen energianeuvonnan kanssa järjestettiin kuntien ilmastosuunnitelmahankkeiden yhteistyötapaaminen Kokkolassa.

Työpaketissa 2 “Sidosryhmien osallistaminen” toteutettiin kuntien ilmastokyselyt sekä haastateltiin kuntakonserniyhtiöiden edustajia. Kuntien ilmastokyselyt toteutettiin keväällä 2024 Halsuan, Kaustisen, Lestijärven, Perhon, Toholammin ja Vetelin kunnille. Kyselyt olivat vastattavissa sähköisesti 22.3.-22.5.2024. Lisäksi kyselyyn oli mahdollista vastata kunnankirjastoissa. Kysely sisälsi osiot kunkin kunnan asukkaille, nuorille, yrityksille sekä kunnan työntekijöille, viranhaltijoille ja luottamushenkilöille. Kyselystä tiedotettiin kuntatiedotteissa sekä seutukunnan ja kuntien sivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Yhteensä kyselyyn saatiin 469 vastausta. Kyselyn tulokset koottiin koosteeksi, joka julkaistiin hankesivulla. Sidosryhmiä osallistettiin ilmastosuunnitelmien toimenpiteiden valmisteluun myös keräämällä kommentteja ilmastosuunnitelmien luonnoksiin kuntien edustajilta.

Työpaketissa 3 “Kuntakohtaisten suunnitelmien koostaminen ja kirjoittaminen” aloitettiin kuntakohtaisten ilmastosuunnitelmien luonnostelu koottujen toimenpide-ehdotusten pohjalta. Lisäksi selvitettiin ratkaisuja ilmastosuunnitelmien helppoon päivitettävyyteen sekä tehokkaaseen raportointiin. Ensimmäiset kuntakohtaiset luonnokset kuntien ilmastosuunnitelmista valmistuivat syyskuussa 2024, minkä jälkeen luonnosta muokattiin edelleen kuntien ja seutukunnan asiantuntijoiden kommenttien pohjalta.

Työpaketissa 4 “Viestintä ja tiedotus” toteutettiin hankeviestintää kunnille sekä suuremmalle yleisölle seutukunnan viestintäkanavien kautta. Ilmastosuunnitelmien kuvitusta varten hankittiin kuvauspalvelu, jonka tuloksena syntyi ilmastosuunnitelmien kuvitukseen sopiva kokoelma kuvia hankkeen kunnista. Hankesivulle lisättiin ilmastoihanteista tietoa esimerkiksi arjen ilmastoteoista. Lokakuussa 2024 aloitettiin yhteistyö viestinnän asiantuntijapalvelun palveluntarjoajan kanssa hankkeen viestinnän tehostamiseksi. Asiantuntijapalvelun avulla tuotetaan viestintämateriaalia hankkeen ja kuntien käyttöön hankkeen toiminnasta viestimiseksi sekä sidosryhmien sitouttamiseksi. Ensimmäiset sosiaalisen median viestintäsäälöt valmistuivat loppuvuodesta 2024, ja yhteistyötä jatketaan kevään 2025 ajan.

Hankkeen väliraportti toimitettiin hyväksytysti Ympäristöministeriöön syyskuun lopussa, ja ensimmäinen avustuserä (30 % kokonaisavustuksesta) maksettiin hyväksyttyä väliraporttia vastaan.

Emilia Uimaniemi
projektipäällikkö

Kuntien ilmastosuunnitelmat Kustannuspaikka 5424/7613	Kustannusarvio 2023–2025	Maksettu 2023	Maksettu 2024	Maksettu yhteensä	Jää	Tot %
Henkilöstökustannukset	153 525	6 656,76	68 942,53	75 599,29	77 925,71	49,2
Ostopalvelut	8 300	0	1 840,00	1 840,00	6 460	22,2
Matkakulut	8 750	434,02	1 882,77	2 316,79	6 433,21	26,5
Yleiskulut 15 %	23 029	1921,19	3 865,38	5 786,57	17 242,18	25,1
Yhteensä	193 604	9 011,97	76 530,68	85 542,57	108 061,10	44,2
Rahoitus	Myönnetty 2023–2025	Saatu 2023	Saatu 2024	Saatu yhteensä	Jäljellä	
Ympäristöministeriö 100 % rahoitus	193 604	9 011,97	49 069,23	58 081,20	135 523	30 %
Yhteensä	193 604	9 011,97	49 069,23	58 081,20	135 523	

3. Kase ESSI - Selvityshanke energian varastoinnista (Energy Storage Systems)

Hanke nro:

Hankkeen toteutusaika: 1.7.2024 -31.12.2025

Hankkeen rahoitus: Leader Pirityiset ry- ELY 90 %, yritysrahoitus 10 %

Kase ESSI -hankkeen tuloksena syntyy käsitys sähköisen logistiikan tulevaisuuden mahdollisuuksista, verkostoja energian varastoinnin alan toimijoiden kesken, näkymiä investoinneista sekä tietopaketti energian varastoinnista.

Toiminta 1.7.-31.12.2024

Kase ESSI –hanke sai rahoituspäätöksen 3.7.2024 ja hanketta alettiin toteuttamaan heti. Hanke jatkuu vuoden 2025 loppuun asti. Rahoittajana ovat Leader Pirityiset ry sekä kolme yksityistä rahoittajaa.

Vuoden 2024 puolella ehdittiin keskittyä erityisesti kahteen työpakettiin: logistiikkaselvitykseen sekä varastoinnin tietopaketin tietojen kartoitukseen. Energian varastoinnin tietopaketti valmistuu vasta hankkeen loppupuolella, mutta projektipäällikkö on etsinyt tietoa ja ollut yhteydessä lukuisiin sidosryhmiin hankkeen alusta saakka. Logistiikkatyöpaketissa on hankittu selvitys Swecolta siitä, miten sähköinen logistiikka voisi kehittyä alueella, ja miten sähkövarastot voivat olla kehittymisen osana. Lisäksi on tehty projektipäällikön ja organisaatiolle kertyneiden biokaasuaiheisten sidosryhmien yhteistyönä analyysiä siitä, miten kaasukontti voi toimia energiavarastona esimerkiksi huoltovarmuustarkoituksessa. Analyysissä käsiteltiin myös sitä, että kontit olisivat verkoston yhteisiä, ettei jokaisella toimijalla tarvitsisi olla omia kontteja.

Kustannuksia hankkeelle kertyi syyspuolella melko vähän. Suurin osa toteutuksesta painottuu vuodelle 2025. Pääosa kustannuksista muodostui henkilöstökustannuksista sekä Swecon palkkiosta.

Hankkeen toimintaa voi seurata sivulla:

<https://kaustisenseutu.fi/kaustisen-seutukunta/hanketoiminta/omat-hankkeet/kase-essi/>

Vuoden 2025 aikana tullaan tekemään mm.:

- Yhteistyötä kolmen opinnäytetyöntekijän kanssa
- Kartoitusta suuren energiavaraston sijoittumisesta hankealueelle
- Tietopaketin viimeistely
- Webinaareja (joista ensimmäinen 14.2.)
- Tutustumismatka energiavarastokohteeseen

Tomas Luoma
projektipäällikkö

Kase ESSI		Kustannusarvio	Maksettu	Jäljellä	
KP 7676		2024-2025	1.7.-31.12.2024		Tot %
Palkka		34 800,00	5 031,89	29 768,11	14 %
Sivukuluprosentti	39 %	13 572,00	1 962,44	11 609,56	14 %
Henkilöstökulut yhteensä		48 372,00	6 994,33	41 377,67	14 %
Flat rate	40 %	19 348,80	2 797,73	16 551,07	14 %
Yhteensä		67 721,00	9 792,06	57 928,94	14 %
Rahoitus		Myönnetty	Haetaan	Jäljellä	
		2024-2025			
Pirityiset EU-ELY	90 %	60 948,80	8 812,85	52 135,95	
Yritysrahoitus	10 %	6 772,20	979,21	5 792,99	
Myönnetty yritysrahoitus		7 500,00			
Rauanheimo Oy	60 %	4 500,00	587,52	3 912,48	
Toholammin Energia Oy	7 %	500,00	65,31	434,69	
Vetelin Energia Oy	33 %	2 500,00	326,37	2 173,63	
Yhteensä	100 %	67 721,00	9 792,06	57 928,94	

4. Biokaasuklinikka - Bioenergian tuki- ja informaatiopalvelu oikeudenmukaisen energiamurroksen tukena

Hanke nro: J11143
Hankkeen toteutusaika: 1.7.2024 -31.07.2026
Hankkeen rahoitus: Keski-Pohjanmaan liitto JTF 80 %
Kuntarahoitus 80 %

Biokaasuklinikka - Bioenergian tuki- ja informaatiopalvelu oikeudenmukaisen energiamurroksen tukena -hanke sai positiivisen rahoituspäätöksen Keski-Pohjanmaan liiton JTF-rahoituksesta syyskuun lopulla 2024.

Kyseessä on jatkumo Kaustisen seutukunnassa erityisesti ja laajemminkin Keski-Pohjanmaan maakunnassa tehdyille järjestelmälliselle kehittämistyölle, jolla on tuettu alueen biokaasutoimintojen syntymistä ja kehittymistä.

Biokaasutuotannon kehittämistyössä selvitetystä sekä käynnissä olevien JTF-hankkeiden tuloksiin perustuen toimintaympäristön toimijoiden odottama tukipalvelu sekä luoda alueesta dynaaminen, koordinoitu energiamurroksen kärkialue vahvistamalla monien toimijatahojen yhteistyötä.

Toiminta 1.7.2024-31.12.2025

Raportointikaudella hanketta käynnistettiin määrittämällä hankkeen tarvitsemat asiantuntijaresurssit ja aloitettiin hankkeen neljän työpaketin tarkemman työsuunnitelman laatiminen. Aloitettiin hankesuunnitelman mukaisen tietopalvelun osalta analysointi mm. tekoäly-agenttien hyödyntämismahdollisuuksista. Toimitettiin kysely hankesuunnitelman mukaisesti bioterminaleista kunnille ja kuntakonserniyrityksille, koko maakunnassa. Samassa yhteydessä Kaustisen seutukunnan kunnilta ja kuntakonserneilta kysyttiin erikseen ajatuksia T-kem -kaavoitusalueiksi soveltuvista alueista kunnittain. Samalla aloitettiin myös yhteistyö maakunnan TKI-organisaatioiden kanssa suunnittelemaan sitä, millä keinoilla näissä organisaatioissa oleva ja hankittu uusi selvitys- ja tutkimustieto saataisiin mahdollisesti parhaalla mahdollisella tavalla Kaustisen seutukunnan yritysten tietoon ja ja-lostettavaksi. Käynnistettiin myös seudullisen ”innovaatioryhmän” työskentelyn suunnittelu yhdessä TURKE-hankkeessa mukana olevan Kokkolan yliopistokeskuksen kanssa.

Timo Pärkkä
projektipäällikkö

Biokaasuklinikka KP 7696	KA 2024-2026	Maksettu 7.- 12.2024	Maksettu yhteensä	Jää	Tot %
Henkilöstökust.	122 521	9 041,88	9 041,88	113 479,12	7 %
Flat rate 40 %	49 008	3 616,75	3 616,75	45 391,65	7 %
Yhteensä	171 529	12 658,63	12 658,63	158 870,77	7 %
Rahoitus	Myönnetty 2024-2026	Hakematta		Jäljellä	
K-P liitto JTF 80 %	137 223	10 127,90		127 096,10	
Kunnat 20 %	34 306	2 531,73		31 774,27	
Yhteensä	171 529	12 658,63		158 870,77	

Teema 2. Digitaalinen ja älykäs seutu

5. KASE Smart Countryside – Kuntadigi 2 Digitaalinen ja saavutettava Kaustisen seutu

Hankkeen toteutusaika: 1.8.2022- 30.11.2024

Hankkeen rahoitus: Valtiovarainministeriö 85 %, kunnat 15 %

Vuonna 2024 Kuntadigi2 -hankkeessa on toteutettu hankesuunnitelman mukaisia toimenpiteitä. Alla hankkeen toimenpiteet työpaketeittain. Hankkeen loppuseminaari järjestettiin 13.11.2024 Teams webinaarina ja hanke päättyi 30.11.2024.

Toiminta 1.1.-30.11.2024

Työpaketti 1 Kuntatyön muutos - Suunnittelu ja toimeenpano

Kuntadigi2 -hankkeen resursseilla päätettiin osallistua Kuntaliiton ja FCG:n järjestämään Digiverkosto -hankkeeseen. Digiverkostohanke sisältää seutukohtaisia ja kaikille osallistujille avoimia toimenpiteitä. Kaikille osallistujille avoimista toimenpiteistä syksyllä 2023 alkoivat Kuntaliiton järjestämät kvartaalisprintit. Tammikuussa järjestettiin kvartaalisprintti, jossa teemana oli tietoturvallisuus. Toisessa kvartaalisprintissä Kaustisen seutukunta oli mukana paneelikeskustelussa ja maaliskuussa oli kolmas kvartaalisprintti, jossa käsiteltiin tekoälyä kuntatyössä.

Joulukuussa 2022 pidetyn lomaketyöpajan perusteella hankkeessa kilpailutettiin sähköisen asiointipalvelun pilotti. Kilpailutuksen voitti Consilia Solutions FormBox -palvelullaan. Kilpailutuksen kohteena oli puolen vuoden lomakepalvelun pilotti, joka on voimassa 1.9.23-28.2.24. Kunnat sopivat itsenäisesti käyttöönottopalaverit ja -koulutukset ja pilotti käynnistyi yhtä kuntaa lukuun ottamatta ajallaan. Toimenpide kohdentuu kuntatyön muutokseen, koska asiointipalvelun avulla saadaan kunnissa lomakkeet yhteen paikkaan ja selkeytettyä niiden käsittelyä. Alkuvuonna pilotin kesto päätettiin jatkaa 31.5.2024 asti ja hankehenkilöstö tarjosi resurssia lomakkeiden teon tueksi.

Digistrategiatiimin kokouksissa käsiteltiin loppuvuodesta 2023 uusien teknologioiden mahdollisia hyötyjä kuntatyössä. Kunnista nousseeseen tarpeeseen vastattiin hankkimalla Tieralta kolmen työpajan kokonaisuus ohjelmistorobotiikkaan liittyen. Työpajoissa käsiteltiin mahdollisia ohjelmistorobotiikan hyödyntämiskohteita joka-päiväisessä rutiinistyössä. Työpajat järjestettiin helmi-maaliskuussa. Lisäksi hankkeessa kilpailutettiin neljän työpajan kokonaisuus tekoälyn hyödyntämisestä kuntatyössä. Kilpailutuksen voitti Reddo Partners Oy. Ensimmäinen työpaja järjestettiin kesäkuussa ja siihen osallistui 29 henkilöä. Reddo Partners Oy:ltä hankittiin myös lisätyönä erillinen opetushenkilöstölle suunnattu työpaja, joka toteutettiin syyskuussa 2024.

Työpaketti 2 Johtaminen ja esimiestyö

Digiverkostohankkeen seutukohtaisissa toimenpiteissä kartoitetaan seudullisen digistrategian kehittämiskohteita. Toimenpiteet käynnistyivät syksyllä 2023 digitalisaatiokyselyllä. Kyselyn perusteella järjestettiin seutukunnan johtoryhmälle sekä digistrategiatiimille marraskuussa 2023 arviointipalaveri digitalisaation kehittämiskohteista. Palaverin sekä kyselyn tuloksia käytettiin hyväksi tammikuussa järjestetyssä digistrategian päivittämisen työpajassa. Tammikuun työpajaan Toholammilla osallistui 17 henkilöä. Digistrategian päivittämistyötä jatkettiin hankehenkilöstön omana työnä kevään aikana. Huhtikuussa järjestettiin toinen työpaja digistrategiatiimin ja

Kaustisen seutukunnan johtoryhmän jäsenille Vetelissä. Työpajaan osallistui 12 henkilöä. Työpajojen tulosten pohjalta laadittiin ensimmäinen luonnos digistrategiasta, joka lähetettiin kommenteille digistrategiatyöryhmille toukokuussa. Digistrategia valmistui lokakuussa 2024 ja lähetettiin valtuustoille hyväksyttäväksi. Vuoden 2024 loppuun mennessä digistrategian oli hyväksynyt kaksi kuntaa sekä seutuvaltuusto ja seutukunnan johtoryhmä.

Hankesuunnitelman mukaisesti hankkeessa kilpailutettiin muutosjohtamisen valmennus. Kilpailutuksen voitti Finnish Consulting Group FCG. Muutosjohtamisen valmennus järjestetään verkkokurssina, joka on avoinna neljällekymmenelle Kaustisen seudun kunnan ja seutuorganisaation esihenkilöasemassa toimivalle. Suoritusaikaa valmennuksella on 31.3.2025 asti.

Työpaketti 3 Asiointi ja palvelut sekä osallistuminen ja vaikuttaminen

Hankesuunnitelmassa mainittu tiedon visualisointisivun käytön laajentaminen korvattiin seutukortilla. Tiedon visualisointisivuston ylläpito ei ollut kustannustehokasta, sillä se oli enemmänkin julkaisualusta. Seutukortti päätettiin hankkia seudullisen datan visualisointiin. Palvelun tuottaa MDI yhteistyössä Robonomist Oy:n kanssa. Palvelu otettiin käyttöön 27.6.2023 ja irtisanottiin 13.6.2024 vähäisen käytön vuoksi. Palvelua käytti analytiikan noin 30 henkilöä kuukaudessa, jolloin palvelun hinta oli liian korkea.

Hankesuunnitelman mukaisesti kilpailutettiin valmennuskokonaisuus viestinnästä. Kilpailutuksen voitti Ahjo Communications Oy ja hankinta piti sisällään kaksitoista 30 minuutin mittaista tietoisuutta viestinnästä. Tietoiskut toteutettiin maaliskoukokuun aikana ja niistä on tallenteet saatavilla kuntien sisäiseen koulutuskäyttöön. Valmennuksiin osallistui keskimäärin 20 henkilöä per tietoisuus.

Sähköisen asiointipalvelun pilotti kohdentuu myös hankesuunnitelmassa mainittuun sähköisten palveluiden lisääminen olemassa olevalle asiointialustalle -toimenpiteeseen.

Työllisyyspalveluiden digitalisaatiota on edistetty hankkeessa kartoittamalla työtä ja työturvallisuutta parantavia digipalveluita. Kesäkuussa järjestettiin NeduAI -palvelun palveluesittely ja saatiin tarjous 3 kuukauden pilottikäytöstä. NeduAI on tekoälyyn perustuva työkalu, jolla pyritään helpottamaan työntekijöiden ja työpaikkojen kohtaamista. Palvelua pilotoitiin syksyllä 2024.

Hankkeessa on tehty yhteistyötä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten kanssa. Syksyllä 2023 avatussa Halsuan digiasointipisteessä järjestettiin maaliskuussa digitukitapahtuma yhteistyössä Soiten ja Halsuan kunnan kanssa. Digitukitapahtumassa kävi noin 80 ihmistä. Alkuvuoden aikana on myös osallistuttu digituen tarjoamisen sopimuksen laadintaan Soiten aloitteesta. Marraskuussa 2024 avattiin myös Vetelin kuntaan digiasointipiste.

Kaustisen seutukunnan ja Hilla Groupin tapahtumakalentereiden välille hankittiin rajapinta, jonka avulla tapahtumien järjestäjien tarvitsee ilmoittaa tapahtumat ainoastaan Kaustisen seutukunnan tapahtumakalenteriin, josta ne siirtyvät automaattisesti tapahtumienkeskipohjanmaa.fi sivustolle.

Hankkeen aikana on tehty myös maakunnallista yhteistyötä maakuntaliiton kanssa digituen tarjoamisesta. Olemme mukana digituen tarjoamisen koordinoitiryhmässä ja alueellisessa digitukijaverkostossa.

Jarno Peltola
projektipäällikkö

Kustannukset	KA	Maksettu	Maksettu	Maksettu	Maksettu		
Kustannuspaikka 5434/7612	2022–2024	2022	2023	2024	yhteensä	Jäljellä	tot %
Henkilöstökustannukset	143 000	17 262,13	57 954,17	74 721,71	149 938,04	-6 938,04	104,9
Palvelujen osto	70 000	0	39 317,28	34 671,26	73 988,54	-3 988,54	106
Matkakulut	4 000	398,5	2 282,67	1 932,23	4613,40	-613,40	115,3
Toimitilojen vuokrat	4 000	513,48	1 216,13	1 613,77	3 343,38	656,62	83,6
Muut kulut	25 000	708,72	6 313,85	7 057,67	14 080,24	10 919,76	56,3
Yhteensä	246 000	18 882,83	107 084,09	119 996,65	245 963,61	36,39	100%
Rahoitus	Myönnetty	Saatu 2022	Saatu 2023	Saatu 2024	Koko hanke	Jää	
	2022–2024						
Valtiovarainministeriö 85 %	209 100	16 561,12	90 510,78	101 997,14	209 069,04	30,96	
Kunnat 15 %	36 900	2 321,71	16 573,32	17 999,54	36 894,57	5,43	
Yhteensä	246 000	18 882,83	107 084,09	119 996,68	245 963,61	36,39	

6. Kylien valmiudet digikehittämiseen -valmisteluraha

Hankenro: 264012
Hankkeen toteutusaika: 1.11.2023 – 31.5.2024
Hankkeen rahoitus: Pohjanmaan ELY-keskus / Euroopan maaseuturahasto
Älykäs kylä -valmisteluraha

Toiminta 1.1.-31.5.2024

Hankkeessa päätavoitteena oli luoda hankesuunnitelma Keski-Pohjanmaan maaseutualueiden kylien kehittämiseen digitalisaation mahdollisuuksia hyödyntäen. Tätä päätavoitetta varten hankkeessa selvitettiin alueen kylien nykytilaa ja valmiuksia digikehittämiseen. Selvitystä tehtiin aktiivisella vuoropuhelulla ja verkostoitumalla sekä hankealueen sisällä että valtakunnallisesti. Tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi Keski-Pohjanmaan maaseutualueilla selvityksen perusteella nousivat toimivat tietoliikenneyhteydet sekä digiosaaminen ja sitä kautta digitalisaation mahdollisuuksien ymmärtäminen.

Hankkeessa valmisteltu maakunnallinen Kuidut käyttöön -hankehakemus jätettiin Hyrrään 30.4.2024 päättyvään Älykkäät kylät -rahoitushakuun. Pohjanmaan ELY-keskus myönsi kesäkuussa Kuidut käyttöön-hankkeelle rahoituksen Euroopan maaseuturahastosta. Hankkeen osatoteuttajina ovat YritysKannus ja Keskipohjalaiset kylät.

Santtu Lehto
projektipäällikkö

Kustannukset KP 7670	Kustannusarvio 2023–2024	Maksettu 1.1.-30.6.	Jäljellä	Tot %
Hlöstökulut	5 000	5 756,82		
Muut kulut		1157,38		
Yhteensä	5 000	6914,20	- 1 853,01	137,06
Rahoitus	Myönnetty 2023–2024	Saatu 2024		
Pohjanmaan ELY / EMR 100 %	5 000	5000		
Kase fl 7600		1914,20		
Yhteensä 100 %	5 000	6914,20		

7. Kuidut käyttöön

Hankenro: 294969
Hankkeen toteutusaika: 1.9.2024-31.7.2026
Hankkeen rahoitus: Pohjanmaan ELY-keskus / Euroopan maaseuturahasto

Kuidut käyttöön on Älykäs kylä-yhteistyöhanke. Yhteistyöllä kehitetään Keski-Pohjanmaan maaseudun kylien, yhteisöjen ja yritysten elinvoimaisuutta uusien innovaatioiden avulla. Tavoitteena on tukea kestävästä maaseutuelämästä hyödyntämällä uusia ratkaisuja, kehittämällä osaamista ja korostamalla yhteistyön merkitystä. Hankkeen toteuttajina ovat Kaustisen seutukunta, YritysKannus ja Keskipohjalaiset Kylät.

Toiminta 1.9.-31.12.2024

Kuidut käyttöön hanke alkoi 1.9.2024. Hankkeen alussa alueen verkostoituminen digi- ja kylätoimijoiden kanssa on ollut aktiivista. Yhteistyökuvioita on luotu sekä lähialueen että valtakunnallisten kanssa digitukihankkeiden. Lisäksi hankealueen valokuituoperaattoreiden kanssa on tehty yhteistyötä kyläverkkoalueiden ja investointimahdollisuuksien kartoittamiseksi.

Älykkäät kylät -tapahtumasarja aloitettiin Ylikylän kylätalolla. Yhteistyössä paikallisen kyläyhdistyksen kanssa järjestetyssä tapahtumassa oli mukana useita toimijoita esittelemässä omaa toimintaansa. Tapahtumassa vieraili yli 60 henkilöä. Tavoitteena on järjestää vähintään yksi vastaavanlainen, kylien aktivointia tavoitteleva, tapahtuma jokaisessa hankealueen kunnassa.

Hankkeen tiedotus ja viestintä on hoidettu ensisijaisesti KP kylät-kanavien kautta. Hankesivut löytyvät osoitteesta kpkylat.fi/kuidut-kayttoon.

Santtu Lehto
projektipäällikkö

Kuidut Käyttöön		Kustannusarvio	Maksettu	Jäljellä	Tot %
KP 7678		2024-2026	1.7.-31.12.2024		
Hlöstökulut		80 751,72	12 338,47	68 413,25	15 %
Henkilösivukulut	39 %	31 493,17	4 812,00	26 681,17	15 %
Henkilöstökulut yhteensä		112 244,89	17 150,47	95 094,42	15 %
Flat rate	40 %	44 897,96	6 860,19	38 037,77	15 %
Yhteensä		157 142,85	24 010,66	133 132,19	15 %
Rahoitus		Myönnetty	Haetaan	Jäljellä	
		2024-2026			
EU EMKR + valtio	95 %	149 285,70	22 810,13	126 475,57	
Kuntarahoitus	5 %	7 857,15	1 200,53	6 656,62	
Yhteensä	100 %	157 142,85	24 010,66	133 132,19	

8. Ansel – Access the North with the Speed of Light

Hankenro: 20364318
Hankkeen toteutusaika: 10.10.2023 – 9.10.2026
Hankkeen rahoitus: Interreg Aurora
Pää toteuttajat: Centria-ammattikorkeakoulu Oy ja Universitetet i Tromsø
Osatoteuttajat: Kaustisen seutukunta, Riksteatern, Sundsvalls kommun, Oulun kaupunki

Hankkeen tavoitteena on luoda toimiva monialainen yhteistyöverkosto, joka tuo yhteen pohjoismaiset kulttuurialan toimijat, teknologian kehittäjät ja kouluttajat, jotka luovat sisältöä ja uusia formaatteja kulttuurin digitalisoitumisen seurauksena rajoista ja maantieteellisestä etäisyydestä riippumatta. Näin parannetaan osallistavan ja laadukkaan palvelun yhdenvertaista saatavuutta taiteen, koulutuksen ja elinikäisen oppimisen aloilla.

Toiminta 1.1.-31.12.2024

Hanke on käynnistynyt rahoituspäätöksen tultua 19.1.2024 Centria AMK:n koordinoimana. Projektin alkuvaiheessa on rakennettu paikallista kumppaniverkostoa, johon kuuluvat oleellisesti Kaustisen musiikkilukio, Kaustisen seutukunnan kunnat (erit. sivistystoimi), ja KaseNet Oy verkko-operaattorina. Hankkeen ohjausryhmän jäseneksi on sovittu Kaustisen musiikkilukion opettaja Mika Jämsä. Hankkeen alkuvaiheen iso ja aikaa vievä prosessi on ollut hankkeessa hyödynnettävän teknisen välineistön hankintaprosessi. Tämä on ollut hankkeen koordinaattorin eli Centrian tehtävä, sillä projektin osapuolet ovat rahoittajalta saamansa ohjeistuksen mukaan päättäneet toteuttamaan yhteiskilpailutuksen. Tämä prosessi on vienyt merkittävästi ennakoitua enemmän aikaa ja sen takia hankkeen toimenpiteiden toteuttaminen on viivästynyt aiotusta.

Alkuvuonna käynnistetty niin sanotun matalan latenssin mediapalvelimien ja reitittimien sekä muun hankkeen kannalta oleellisen kaluston kilpailutus- ja hankintaprosessi jatkui lähes koko raportointikauden. Centria AMK:n hallinnollisten prosessien sekä Centria AMK:n hankkimien hankintajuristien työn tultua päätökseen, saatiin laitteiston kilpailutus julkiseksi lokakuussa 2024. Hankintaan liittyvä tarjousten jättöaika päättyi 16.12.2024, jonka jälkeen esitys tekniikan toteuttajasta voitiin valmistella. On ilmeistä, että kaikkien asiaan liittyvien hallinnollisten seikkojen sekä toimitusaikataulujen myötä, nämä laitteet tulevat Kaustisen seutukuntaan aikaisintaan maaliskuussa 2025.

Tällä raportointikaudella Kaustisen seutukunnan osallistuminen hankkeen toimenpiteisiin onkin rajoittunut hankkeen konsortion Teams-kokouksiin ja koordinaattorin tukemiseen em. hankintaprosessin edistämiseksi. Joulukuussa pidettiin alueellisten keskeisten osapuolten kesken Kaustisen seutukunnan johdolla tilannekatsauspalaveri, joka myös tallennettiin. Mukana olivat KaseNet Oy, Kaustisen musiikkilukio, Kansanmusiikki-instituutti ja Kaustisen kansanmusiikkifestivaalit. Tilaisuudessa käytiin läpi projektin kokonaisuus, toimenpiteet sekä mitä ANSEL-hankkeessa tullaan tekemään Kaustisen seutukunnan alueella.

Tarvittavat EU:n Interreg Aurora -ohjelman mukaiset raportoinnit suoritettiin asianmukaisesti ja rahoittajan ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Kustannuskertymät hankkeelle ovat toistaiseksi hyvin pienet.

Timo Pärkkä
koordinaattori

ANSEL, 7698 Kustannukset	Kust.arvio 2023-2026	Maksettu 31.5.2024	Maksettu 1.6.- 30.9.24	Maksettu 1.10.- 31.12.2024	Maksettu yh- teensä	Jäljellä	Tot %
Henkilöstökulut	36 000	1 002,66	848,49	2 722,19	4 573,33	31 426,67	13 %
Toimisto- ja hallinto 15 %	5 400	150,40	127,27	408,33	686,00	4 714,00	13 %
Matkat 15 %	5 400	150,40	127,27	408,33	686,00	4 714,00	13 %
Ostopalvelut	83 500				0,00	83 500,00	0 %
Laitehankinnat	96 500				0,00	96 500,00	0 %
Yhteensä	226 800	1 303,46	1 103,03	3 538,84	5 945,33	211 426,67	3 %
Rahoitus	Myönnetty 2023-2026	Saatu 31.5.2024	Saatu 30.9.2024	Saatu 31.12.2024	Saatu/haettu yhteensä		
EU-Interreg 65 %	147 420	847,22	716,97	2 300,25	3 864,43		
Lapin liitto/kansall. 20 %	45 360	260,69	220,61	707,77	1 189,07		
Kase-kunnat 15 %	34 020	195,55	165,45	530,83	891,83		
Yhteensä	226 800	1 303,46	1 103,03	3 538,84	5 945,33		3 %

Teema 3. Yrittäjyyden, työpaikkojen ja verkostojen seutu

9. Hyvinvointimatkailun kehittäminen -esiselvityshanke

Hankkeen rahoitus: Keski-Pohjanmaan liitto / AKKE 80 %, kunnat 20 %
Hankenumero: AKKE046
Toteuttajat: Pää toteuttaja Kaustisen seutukunta, osatoteuttaja Centria AMK
Hankkeen toteutusaika: 1.11.2023 – 31.5.2024

Yleiskatsaus

Hankkeen tavoitteena on kartoittaa ja selvittää Kaustisen seutukunnassa ja laajemmin Keski-Pohjanmaan maakunnassa oleva uusi potentiaali hyvinvointimatkailun kehittämiseksi ja jatkotoimenpiteiden määrittelyä varten.

Perinteisiin hoitomuotoihin pohjautuvaa terveys-/hyvinvointimatkailua on ollut erityisesti Kaustisen seudulla, mutta noin kymmenen vuotta sitten kuluttajakäyttäytyminen ja markkinadynamiikka muuttuivat, mikä aiheutti sen, että suuri osa hyvinvointimatkailun potentiaalista on sittemmin jäänyt hyödyntämättä. Toisaalta koko hyvinvointimatkailun konseptin sisältö on laajentunut (mm. VisitFinland) terveysmatkailusta kohti luonto-, virkistys- ja elämysmatkailullisia sisältöjä.

Hankkeen tavoitteena on selvittää potentiaaliset hyvinvointimatkailuun liittyvät toimijat, toimijoiden verkostot ja mahdolliset tarvittavat uudet verkostot. Hanke selvittää myös maaseutualueen voimakkaaseen ulkopuolisten vaikutusten aiheuttamaan rakennemuutokseen – erityisesti turvealan (energiaturve) yrittäjäperheiden ja turkisalan (mm. Sotatilanne, globaalit/paikalliset epidemiat/pandemiat) yrittäjäperheiden - mahdollisuudet ja kiinnostuksen hyvinvointimatkailua kohtaan.

Kyseessä on selvityshanke, jonka pohjalta voidaan tarkemmin suunnitella ja tehdä tarvittavat jatkotoimenpiteet.

Toiminta 1.1.-31.5.2024

Vuoden 2024 alussa viimeisteltiin hyvinvointimatkailun ja alan toimijaverkoston määrittely. Maakunnan hyvinvointialan kokonaisuutta kartoitettiin määrittelemällä, mitä hyvinvointimatkailu käsittää, keitä se koskee ja miten se näkyy nykyisissä matkailupalveluissa. Määrittelyssä hyödynnettiin Visit Finlandin "Finrelax"-määrittelyä hyvinvointimatkailun osalta ja selvitettiin, mitä tämä tarkoittaa Keski-Pohjanmaan alueella. Loppuvuodesta järjestettiin verkostointityöpajoja, joissa etsittiin uusia yhteisiä palvelukokonaisuuksia ja tunnistettiin niin kehittämistarpeita kuin -potentiaalia. Alkuvuodesta tähän kokonaisuuteen haastateltiin myös alueen jäsenkorjaajia, jotka edustavat keskipohjalaista hyvinvointialan ja elävän perinteen ainutlaatuista osa-aluetta - Kaustislaista jäsenkorjausta. Haastattelujen perusteella esiselvitystyötä laajennettiin tarkastelemaan Kaustislaisen jäsenkorjauksen säilymistä ja tulevaisuutta. Loppuvuodesta 2023 toteutetusta hyvinvointialojen ja mara-alojen toimijoille suunnatusta kyselystä ja jäsenkorjaajille toteutetusta haastattelusta tuotettu analyysi ja raportit saatettiin tammi-helmikuussa päätökseen ja jatkossa sitä voidaan hyödyntää alueen hyvinvointimatkailuun liittyvissä kehittämishankkeissa ja -työssä.

Hankkeessa toteutettiin helmikuussa 2024 neljä TEAMS-verkostoitumistilaisuutta alueen aineettoman kulttuuriperinnön eri teemoihin liittyen. Keskustelutilaisuuksien tavoitteena oli selvittää luovan- ja kulttuurialan linkityminen Keski-Pohjanmaan hyvinvointimatkailuun ja sen kehittämiseen sekä kartoittaa näiden alojen parissa työskentelevien kiinnostus ja ideat hyvinvointia tukevan matkailun kehittämiseksi. Samoin alkuvuodesta toteutettiin kysely kulttuuri- ja luovan alan opiskelijoille, ja tämän kyselyn tavoitteena oli selvittää luovien alojen opiskelijoiden kiinnostus matkailun kehittämistä kohtaan. Kysely toteutettiin maaliskuuhun 2024 aikana forms -kyselynä ja se lähetettiin Centrian ammattikorkeakoulun ja Keski-Pohjanmaan konservatorion kulttuuri- ja luovan alan opiskelijoille. Maalis-huhtikuussa puolestaan toteutettiin yhteistyössä Kaustisen seutukunnan, Centrian ja Kansanmusiikki-instituutin kesken kysely eri alojen yrityksille. Kyselyn tavoitteena oli kartoittaa elävän kulttuuriperinnön mahdollisuuksia alueen vetovoima- ja pitovoimatekijänä, erityisesti painottaen hyvinvointia ja matkailua. Kyselyt suunnattiin laajalle valikoimalle yrityksiä ja alan opiskelijoita.

Kaustisen seutukunnan eri matkailuhankkeita ja niiden linjauksia esiteltiin kaikille avoimissa tilaisuuksissa. Esitykset pidettiin Kokkolassa 5.3.2024 Centrian ammattikorkeakoulussa, Kaustisella 6.3. Kansantaiteenkeskuksessa sekä Keski-Pohjanmaan matkailuforumissa Perhossa 14.3.2024. Hyvinvointimatkailun osalta esittely sisälsi yhteenvedon siihen mennessä tehdyistä toimenpiteistä, kyselyistä ja niiden tuloksista sekä tulevien toimenpiteiden esittelyä.

Hankkeen yksi toimenpide oli turve- ja turkisalan yrityksiin kohdistuva selvitystyö. Selvitystyö koostui turvealalla ja turkistuotantoalalla toimivien yritysten ja työntekijöiden keskuudessa tehdyistä kyselyistä ja haastatteluista. Kyselyt ja haastattelut toteutettiin turkisalan osalta loppuvuodesta 2023 ja turvealan osalta puhelinhaastatteluna helmi-maaliskuussa 2024. Selvitystyön tavoitteena oli muodostaa kokonaiskuva siitä, miten matkailuala, erityisesti hyvinvointimatkailu, voisi mahdollisesti soveltua kyseisillä aloilla toimivien henkilöiden tulevaisuuden elinkeinoksi tai kehittämisen kohteeksi. Turkis- ja turvetuotantoalojen selvitystyön tuloksena syntyi analyysi ja siitä koostettu raportti, jota voidaan jatkossa käyttää mahdollisen JTF -hankkeen valmistelussa ja myös hyödynittää mm. Kaustisen seutukunnan yrityspalvelun kautta alojen tukemiseen muutostilanteessa.

Hankkeesta ja sen toiminnasta tiedotettiin ja viestittiin koko hankkeen ajan laajasti ja aktiivisesti alueen eri tahoille ja sidosryhmille, mikä edisti tietoisuutta matkailualan tarpeista, vaatimuksista ja mahdollisuuksista Kaustisen seutukunnassa ja laajemmin Keski-Pohjanmaalla. Erityisenä viestinnän kohderyhmänä olivat työpakettien kohderyhmät, mutta viestintä oli avointa tavoittaen myös kuntalaiset ja ammattiin opiskelevat nuoret. Lisäksi hankkeen omille hankesivuille Kaustisen seutukunnan alaisille sivustoille <https://kaustisenseutu.fi/kaustisen-seutukunta/hanketoiminta/omat-hankkeet/hyvinvointimatkailu/> päivitettiin hankkeen aikana ajankohtaisista asioista ja tietoa hankkeen valmistuneista selvityksistä. Hankkeen viimeisen toteutuskuukauden aikana viimeisteltiin hankesivuille hankkeen menneet tapahtumat, toimenpiteet, tulokset ja tulevaisuuden visioita ja kehittämiskohteita hyvinvointimatkailussa Keski-Pohjanmaalla.

Kirsi Ojanen
projektipäällikkö

Kustannukset, Kasen budjetti KP 7620	Kustannusarvio 2023–2024	Maksettu 2023	Maksettu 2024	Maksettu yhteensä	Jäljellä	tot %
Hlöstökulut	16 462	56,70	15281,10	15337,80	1124,20	93,2
Flat rate 40 %	6 585	22,68	6112,44	6135,12	449,68	93,2
Yhteensä	23 047	79,38	21393,54	21472,92	1573,88	93,2
Rahoitus	Myönnetty 2023–2024	Saatu 2023	Saatu 2024	Saatu yhteensä	Saamatta	
K-P liitto / AKKE 80 %	18 437,44	63,50	17114,83	17178,34	1259,10	
KASE, omarahoitus 20 %	4 609,36	15,88	4278,71	4294,58	314,78	
Yhteensä 100 %	23 047	79,38	21393,54	21472,92	1573,88	93,2

10. TUOKES 2

Hankkeen rahoitus: Keski-Pohjanmaan liitto / AKKE 80 %, kunnat 20 %
Toteuttajat: Pää toteuttaja Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä
osatoteuttaja Kaustisen seutukunta
Hankkeen toteutusaika: 1.1.2024 – 31.12.2024

Toiminta 1.1.-31.12.2024

Hankkeen työpakettien toimenpiteitä on edistetty suunnitellusti.

Turbiinivalmistajien sitouttaminen (Toimenpide 1.1) on edennyt, ja KPEDUn sekä turbiinitoimittajien välille on laadittu Kaustisen seutukunnan toimesta aiesopimus pohja. Tämä osoittaa hyvää yhteistyötä alan toimijoiden välillä ja luo pohjan jatkotoimenpiteille. KPEDU on huolehtinut aiesopimuksen allekirjoittamisesta eri turbiinivalmistajien suuntaan.

Tuulivoima-alan koulutuspolkujen viestintä (Toimenpide 2.1) on edennyt liki pitäen suunnitellusti. Opinto-ohjaajille suunnatun keskustelutilaisuuden lisäksi on ollut välttämätöntä toteuttaa joustavien ja ajasta ja paikasta riippumattomien menetelmien käyttöönottoa. Tätä varten on tallennettu KPEDUn opintopolkuvaihtoehtoihin pureutuva Teams-tilaisuus, joka on toimitettu alueen opinto-ohjaajien käyttöön ja edelleen välitettäväksi. Samoin toteutettiin kahden alueella asuvan ja tuulivoima-alalla työskentelevän nuoren tai nuorehkon henkilön haastattelut, jotka videoitiin ja nämäkin on toimitettu koulujen käyttöön.

Viestintä sidosryhmille ja hallinnoijille (Toimenpide 3.1) jatkuu vielä vuoden 2025 puolelle, koska hankkeelle on päätoteuttajan toiveen mukaisesti myönnetty jatkoaikaa vuoden 2025 helmikuuhun saakka. Viestintämateriaalit, kuten tiedotteet, on laadittu yhteistyössä päätoteuttajan KPEDUn kanssa, mikä edistää hankkeen läpinäkyvyyttä ja vaikuttavuutta.

On syytä mainita, että Tuulivoima-alan osaamiskeskus on nostettu strategiseksi osaamisen kehittämisen yhdeksi kärkihankkeeksi neljän maakunnan valmistelemissa ja helmikuussa 2025 pääministeri Orpolle luovutettavassa Pohjoisen Ohjelma -kehittämisalioitteessa. Tämä pohjaisi jatkossa niin KPEDUn, KAO:n kuin OSAOn alalla tekemään kehittämistyöhön.

Timo Pärkkä
aluekehittäjä

TUOKES 2	Kustannusarvio	Maksettu 1.-	Maksettu 1.7.-	Kustannukset	Jäljellä	Tot %
Kustannuspaikka 7622	2024	6.2024	31.12.2024	yhteensä		
Henkilöstökustannukset	10 619	4 377,81	6 099,33	10 477,14	141,86	99 %
Flat rate 40 %	4 248	1 751,12	2 439,73	4 190,85	56,75	99 %
Yhteensä	14 866,60	6 128,93	8 539,06	14 667,99	198,61	99 %
Rahoitus	Myönnetty	Saatu 1_	Haetaan	Rahoitus yh-	Jäljellä	
	2024	2024		teensä		
K-P liitto AKKE 80 %	11 893,28	4903,14	6831,25	11 734,39	158,89	
Kunnat 20 %	2 973,32	1225,79	1707,81	2 933,60	39,72	
Yhteensä	14 866,60	6128,93	8539,062	14 667,99	198,61	

11. Heppa hEIP -valmisteluraha

Hankkeen rahoitus: Pohjanmaan ELY-keskus / Euroopan maaseuturahasto 100 %
Hankenumero: 292654
Toteuttajat: Pää toteuttaja Kaustisen seutukunta, osatoteuttaja Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä
Hankkeen toteutusaika: 1.6.2024 – 30.9.2024

Hankkeessa selvitetään tarpeet ja mahdollisuudet laajemmalle EIP-kehittämishankkeelle. Hanke selvittää myöhemmin esitettävän EIP-kehittämishankkeen kannalta tarpeellisen ja oikean toimijaverkoston osapuolet sekä laatii hankesuunnitelman, joka perustuu valmisteluhankkeen tuloksiin ja havaintoihin, jotka liittyvät hevosten hyvinvoinnin edistämiseen digitalisaation keinoin. Hevostalous on merkittävä osa keskipohjalaista maataloutta ja perinteiltään vahva maaseutuelinkeino, jonka ympärille on rakentunut vuosien saatossa merkittävää koulutustoimintaa.

Toiminta 1.6.-30.9.2024

Hankkeen päätavoitteena oli luoda hankesuunnitelma EIP-hankkeelle digitalisaation (erityisesti ns. IoT-tekniikoiden: langattomuus, erilaiset sensorit ja anturit, ohjelmistot ja applikaatiot) hyödyntämiseksi nykyaikaisessa vastuullisuutta ja eläinten hyvinvointia korostavassa hevostaloudessa. Toinen tavoite oli luoda pohja EIP-hankkeen ydinryhmänä toimivalle EIP-verkostolle, joka koostuisi alueen koulutustoimijoista, tieto- ja tietoliikennetekniikan toimialojen yrityksistä, eläinlääkäritoimijoista, alueellisia kehittäjätahoista ja hevostalouden parissa toimivia maataloita ja yrityksiä. Näitä tavoitteita toteutettiin hankkeen toteuttajien yhteistyössä aktiivisella vuoropuhelulla ja tehokkaalla taustatyöllä.

Tavoitteena hankkeessa oli tehdä esiselvitys, joka tukee laajempaa hevosten pidon ja hevostalouden vastuullista kehittämistä digitalisaation keinoin. Valmistelurahoitus käytettiin toimenpiteisiin, joilla

1. tarkennettiin tarvittavat kehittämistoimenpiteet tavoitteena tunnistaa oleelliset kehittyvässä ja modernissa sekä vastuullisessa hevosten pidossa tarvittavat eläimen hyvinvointia mittaavat muuttujat sekä niiden mittaus-, seuranta- ja raportointityökalujen tarve.
 - a. määriteltiin tavoitteet, tulokset ja indikaattorit
2. tarkennettiin kehittämistoimenpiteiden ja EIP-hankkeen kannalta tarpeelliset toimijat ja sitoutettiin toimijat alustavaksi kehittäjäverkostoksi myöhempää hanketta varten,
 - a. esiselvityksen aikana kontaktoitiin alueen hevostilallisia, joista kahden kanssa on keskusteltu EIP-verkoston osalta
 - b. verkoston tarkempi kokoonpano esitellään KP AlkIoT -hankkeen alkupuolella
3. selvitettiin digitalisaation mahdollisuuksia hevosten hyvinvoinnin edistämisessä, erityisesti langattomien ja IoT-tekniikoiden osalta.
 - a. Kartoitettiin olemassa olevia laiteratkaisuja, joilla eläinten hyvinvointia voidaan mitata
4. Tehtiin kevyt markkinaselvitys ratkaisusta, jotka voisivat liittyä hevosten hyvinvointia tukeviin palveluihin, tavoitteena suunnitella kaupalliseen hyödynnettävyyteen tähtäävä hanke myöhempää hakua varten.
 - a. Tunnistettiin markkinoilla olevia teknisiä ratkaisuja ja niiden puutteita

Hankkeessa valmisteltu KP AlkIoT -hankehakemus jätettiin Hyrrään 30.9.2024 päättyneeseen rahoitushakuun. Pohjanmaan ELY-keskus on päätöksellään 18.11.2024 myöntänyt KP AlkIoT -hankkeelle rahoituksen Euroopan maaseuturahastosta.

Jarno Peltola
projektiasiantuntija

Kustannukset, Kasen budjetti KP 7675	Kustannusarvio 1.6.-30.9.2024	Maksettu 30.9.2024	Maksettu yhteensä	Jäljellä	tot %
Henkilöstökulut	2 500	2 435,17	2 435,17	64,83	97,4
Matkakulut		42,18	42,18	-42,18	
Yhteensä	2 500	2 477,35	2 477,35	22,65	99,1
Rahoitus	Myönnetty 2024	Saatu	Saatu yhteensä	Saamatta	
Pohjanmaan ELY / EMR 100 %	2 500	2 500	2 500	0	
Yhteensä 100 %	2 500	2 500	2 500	0	100,0

12. SEMUKAS- Seutujen välinen muutos ja kasvuohjelma

Hanke nro: J10125
Hankkeen toteutusaika: 1.11.2023 – 30.4.2026
Hankkeen rahoitus: Keski-Pohjanmaan liitto / JTF 80 %
Kaustisen seutukunnan kunnat 20 %

Yleiskatsaus

SEMUKAS-hanke eli Seutujen välinen muutos- ja kasvuohjelma on osa ryhmähanketta ”yritysverkostot ja -palvelut elinvoiman ja vaikuttavan muutoksen moottorina”. Hankkeen päätoteuttaja on Kaustisen seutukunta, ja hankkeen osatoteuttajina ovat Kehittämisyhtiö Witas Oy sekä Yliopiston Kokkolan yliopistokeskus Chydenius.

Hankkeen tavoitteena on edistää kasvuhakuista ja uutta työllistävää liiketoimintaa. Hanke myös vahvistaa hyvin hiilineutraaliin talouteen liittyvää liiketoimintaa- ja markkinaosaamista ja kehittää uusia tuote ja palvelukonsepteja. Hanke vahvistaa lisäksi alueellisen JTF-suunnitelman tunnistettuun tarpeeseen. Hanke tukee uusien yritysverkostojen kehittämistä ja yrityspalvelujen täydentämistä. Hanke vahvistaa ylimaakunnallista yhteistyön hyödyntämistä maakunnan vetovoimaisuuden ja kilpailukyvyyn osalta.

Toiminta 1.1.-31.12.2024

Suurhankkeiden tueksi kehitetty suurhanketoimisto.fi palvelu on laajentunut kattamaan uutisportaalien, asunto- ja palvelutarjonnan sekä alihankintaverkoston vahvistamisen, jotta käynnissä olevat suurhankkeet voivat hyödyntää paikallisia resursseja tehokkaammin. Palvelu toimii myös alueellisena vetovoimatekijänä, tuoden esille alueen uusiutuvan energian potentiaalia, sekä edesauttaa hiilineutraalin liiketoiminnan kehittämistä hankealueella. Suurhanketoimisto.fi kääntyy tekoälyn avulla automaattisesti kolmelle eri kielelle.

Semukas-hanke edistää teollisen, hiilineutraalin liiketoiminnan sijoittumista alueelle, sekä tukee käynnissä olevien hankkeiden toimintaa tarjoamalla alustan paikallisten alihankkijoiden sekä majoitusten löytämiseksi. Alueen potentiaalia ja synergiaa on kehitetty yhteistyössä eri seutujen ja organisaatioiden kanssa. Lisäksi on järjestetty tutustumiskäyntejä, infotilaisuuksia ja valmentavia aamukahveja, joissa oli vuonna 2024 mukana arviolta 175 osallistujaa.

Havaitut tarpeet uuden liiketoiminnan saamiseksi alueelle:

- **Energiaväylä:** Kokkolan satamasta Äänekosken biotuotetehtaalle ulottuva Energiaväylä, joka koostuu sähkö- ja monikaasuputkiverkostojen toisiaan täydentävästä kokonaisenergiajärjestelmästä mahdollistaen uusiutuvan sähkön jalostamisen biogeenisellä hiilidioksidilla, sekä jalosteiden tehokkaan logistiikan kv-markkinoille.
- **Ylimaakunnallinen yhteistyö,** jossa strategisia resursseja, kuten sähköä ja biogeenistä hiilidioksidia siirretään tehokkaasti, mahdollistaen korkeamman jalostusasteen tuotannon ja investoinnit alueelle.

Kaavailtu monikaasuputki toimisi alueverkkona ja sille on olemassa kaupallinen toteutusvaihtoehto. Sen toteuttamisesta on käyty keskusteluja eri energiatoimijoiden ja teollisten käyttäjien kanssa. Onnistuessaan putki mahdollistaisi uusiutuvan metaanin käytön niin teollisuudessa kuin liikenteessä, että mahdollistaisi alueen alkutuotannon vähähiilistämistavoitteet. Lisäksi putkeen varattu lisäkapasiteetti mahdollistaisi uusien investointien ja työpaikkojen toteutumisen kaasuputken vaikutusalueella.

Lisätiedot Energiaväylästä ja uusiutuvan potentiaalista löytyy: <https://suurhanketoimisto.fi/>

Markus Mäntynen
projektipäällikkö

SEMIKAS Kustannuspaikka 5460/7692	KA 2023- 2025	Maksettu 2023	Maksettu 1_2024	Maksettu 2_2024	Maksettu yhteensä	Jää	Tot %
Henkilöstökustannuk- set vakiosivu 26,44 %	211 245	10 637,65	41 821,34	44 576,13	97 035,13	114 209,87	54 %
Flat rate 40 %	84 498	4 255,06	16 728,54	17 830,45	38 814,05	45 683,95	54 %
Yhteensä	295 743	14 892,71	58 549,88	62 406,58	135 849,18	159 893,82	54 %
Rahoitus	Myönnetty 2023–2025	Saatu 2023	Saatu 1_2024	Haetaan	Rahoitus	Jäljellä	
K-P liitto JTF 80 %	236 594	11 914,17	46 839,91	49 925,27	108 679,34	127 914,66	54 %
Kunnat 20 %	59 149	2 978,54	11 709,98	12 481,32	27 169,83	31 979,17	54 %
Yhteensä	295 743	14 892,71	58 549,88	62 406,58	135 849,18	159 893,82	54 %

13. Kalastus- ja erämatkailun kehittäminen Keski-Pohjanmaalla

Hanke nro: J10252
Hankkeen toteutusaika: 1.12.2023 – 30.11.2025
Hankkeen rahoitus: Keski-Pohjanmaan liitto / JTF 80 %
Kaustisen seutukunnan kunnat 7 %
Ulkopuolinen kuntarahoitus 13 % (Kannus, Kokkola, Perho)

Toiminta 1.1.-31.12.2024

Vuoden 2024 jälkimmäisellä puoliskolla, hankkeessa jatkettiin useita alkuvuonna aloitettuja toimenpiteitä. Lisäksi aloitettiin uusia toimenpiteitä, joista esimerkkeinä tässä yritysverkostojen rakentaminen sekä kalastus- ja erämatkailua edistävän verkkosivuston hankintaprosessi.

Työpakettiin 1 kuuluvista toimenpiteistä:

- Kalastus- ja erämatkailun toimijoiden verkostojen kokoaminen ja yhteissuunnittelu (tapaamisia, koukousia, puhelinkeskusteluita). Lisäksi on selvitetty, onko alueella kiinnostusta esim. kalastus- ja erämatkailun yrittäjyyteen tai yritystoimintaan. Lisäksi on tiedotettu Kpedun koulutuksesta.
- Selvitetty tapoja, miten kalastuspaikkojen ja kalastuslupien löydettävyyttä voisi parantaa. Toimenpiteitä suunniteltu ja digitaalinen alusta löytynyt-> siirretään maakunnalliseen kehittämissuunnitelmaan.

Työpaketin 2 osalta:

- Alueen kalastus- ja erämatkailun nykytilan laajuus ja kehittämistarpeet on selvitetty siinä määrin, kun se on toiminnan suunnittelun kannalta tarkoituksenmukaista.
- Nykytilan arviointia ja vertailua kansallisiin ja kansainvälisiin kalastus- ja erämatkailukohteisiin sekä toimintamalleihin on tehty -> maakunnalliseen kehittämissuunnitelmaan kirjoitetaan toimenpiteitä, joiden avulla alueen eri toimijoita saisi ymmärtämään vielä syvällisemmin, mitä kalastusmatkailun ja erämatkailun kehittyminen edellyttää eri osa-alueilta.

Työpaketin 3 osalta:

- Kalastus- ja erämatkailun toimintaympäristöjen ja palveluvarustuksen nykytilan ja kehittämistarpeiden selvittäminen jatkunut (mm. Perhonjoki, Lestijoki, Kokkolan merialue, Lehtosenjärvi, Halsuanjärvi, Vernetjoen tekojärvi, Lestijärvi).
- Kalaston tilan parantamiseksi tarvittavien toimenpiteiden alustava suunnittelu. Lestijoen tilanteesta tehdyt havainnot ja ajantasaiset tutkimustiedot antavat perustetta Lestijoen tilaa parantavan hankkeen suunnittelulle -> mahdollinen hankkeistus

Työpaketin 4 mukaisista seuraavia:

- Matkailu- ja muiden matkailusta potentiaalisesti hyötyvien palveluyritysten verkostojen kartoittaminen ja tunnistaminen. Rakennettu kalastusmatkailutoimijoiden yrittäjäverkostoa, joista osa on jo alan yrittäjiä. Toimintaa vasta käynnistetty, ja tämä linkittyy Kaustisen seutukunnan yrityshautomotoimintaan, jossa KULUMAT-hankkeen kanssa rakennettu toimintamallia yhdessä alueen yrittäjien kanssa.

Työpaketin 7 mukaisista seuraavia:

- Digitaalisen sisällön (kuvaa, videokuvaa ja ääntä) tuottamisen yleissuunnittelu ja käytännön kuvaustyö eri puolilla Keski-Pohjanmaata. Kuvauksia on tehty luontokohteista, yritysten toimintaympäristöistä ja aktiviteeteista.

Henrik Korkeamäki
projektipäällikkö

Kalastus ja erämatkailun kehittäminen Keski-Pohjanmaalla							
Kustannuspaikka 7694	KA 2023-2025	Maksettu 2023	Maksettu 1.1.-30.6.2024	Maksettu 1.7.-31.12.2024	Hankkeen alusta	Jää	Tot %
Henkilöstökustannukset	159 672	0,00	33 567,13	43 003,50	76 570,62	83 101,38	48,00
Matkakustannukset	15 840		1 232,00	7 040,00	8 272,00	7 568,00	52,00
Ostopalvelut	50 500		0,00	1 000,00	1 000,00	49 500,00	2,00
Muut kustannukset	2 537		36,89	1 280,57	1 317,46	1 219,54	52,00
Flat rate 7 %	15 998	0,00	2 438,52	3 662,68	6 101,21	9 886,79	38,00
Yhteensä	244 547		37 274,54	55 986,75	93 261,29	151 285,71	38,00
Rahoitus	Myönnetty 2023-2025	Haetaan 2023	Saatu 1_2024	Haetaan yhteensä	Hankkeen alusta	Jäljellä	
K-P liitto JTF 80 %	195 638		29 819,54	44 789,40	74 608,94	121 028,06	
Kunnat 20 %	48 909		7 455,00	11 197,35	18 652,35	30 257,65	
Yhteensä	295 743	0,00	37 274,54	55 986,75	93 261,29	151 285,71	

Teema 4. Kulttuurin, luonnon ja onnellisten ihmisten seutu

14. KULUMAT – Kulttuuri ja luontomatkailun kehittäminen

Hankkeen rahoitus: Pohjanmaan ELY-keskus/Euroopan maaseuturahasto 95 %, Kaustisen seutukunta 5 %
Hankennumero: 267191
Hankkeen toteutusaika: 1.1.2024-31.12.2025

Toiminta 1.1.-31.12.2024

KULUMAT-hanke (Kulttuuri- ja luontomatkailun kehittämisellä maaseudun uusiin mahdollisuuksiin) sai rahoituspäätöksen ELY-keskukselta maaliskuussa 2024, ja toiminta alkoi Tytti Pohjolan toimiessa osa-aikaisena projektipäällikkönä. Kirsi Ojanen aloitti kesäkuussa osa-aikaisena projektityöntekijänä hankkeessa.

Koulutuksia ja verkostoitumista

Hankkeen alkutaipaleelle sijoittui maakunnan ja valtakunnallisia matkailun alan ammattilaistapahtumia ja koulutuksia: Kulumat ja Kalastus- ja erämatkailuhanke esittelivät alueen matkailun kehittämistä Matkailufoorumissa Perhossa ja Kokkolassa maaliskuun puolivälissä ja verkostoitui maaseutumatkailutoimijoiden kanssa Maaseutumatkailuseminaarissa Hämeenlinnassa 20.-21.3.2024 sekä VisitFinland digitaaliset jakelukanavat-koulutuksessa Helsingissä 21.5. Lisäksi hankkeen toimiin on kuulunut toisiin kulttuuri- ja matkailuaiheisiin hankkeisiin tutustumista, Kaustisen seutukunnan viestintäkoulutuksiin osallistumista sekä verkostoitumista pitkin kevättä esimerkiksi osana alueen ICH-hanketoimijaverkostoa.

Alueen matkailuvahvuudet viestinnässä, tapahtumissa ja yrityskehittämisessä

Hanke osallistui kevään aikana Kulttuuri ja matkailu -aiheisen sisältöartikkelin suunnitteluun ja toteuttamiseen Kaustisen seutukunnan viestintänyrkin kanssa, artikkeli julkaistiin Helsingin Sanomien matkailuaiheisessa digijulkaisussa, sekä Suomen Kuvalehden kulttuuriteemanumerossa. Huhti-kesäkuussa KULUMAT-hanke osallistui Kaustisen seutukunnan matkailupalveluiden kehittämisen suunnitteluun ja toiminnan käynnistämiseen yhdessä Kalastus- ja erämatkailuhanke ja yrityspalveluiden kanssa. Kesäkuussa suunniteltiin myös alueen kehitteillä olevan vierailijatietoalustan, VisitKaustisenseutu.fi-sivuston uudistamista ja toteutuksen aikataulutusta. Kesäkuun alussa KULUMAT-hanke oli mukana Kaustisen Kesäkuuhailut -tapahtumassa. Tapahtuma sisälsi Kaustisen seutukunnan ja matkailun kehittämiseen liittyvien hankkeiden esittelyä ja erilaisia toiminnallisia pisteitä.

Kaustinen Folk Music Festival ja matkailun markkinointi

Heinäkuussa Kulumat-hanke osallistui Kaustisen seutukunnan yhteiseen näytteilleasettajakonseptiin Kaustinen Folk Music Festivalilla. Osallistumisen tavoitteena oli lisätä näkyvyyttä alueen matkailullisille kärkeisillä ja jakaa tietoa seudun monipuolisista matkailumahdollisuuksista.

VisitKaustisenSeutu.fi -sivuston uudistuksen valmistelu

Hankkeen keskeinen kehitystoimenpide on ollut alueen matkailun verkkonäkyvyyden parantaminen. Syyskaudella valmisteltiin VisitKaustisenSeutu.fi -sivuston uudistusta perehtymällä digitaalisiin karttapohjiin, paikkatietoon ja muiden alueellisten visit-sivustojen toteutuksiin. Lisäksi kartoitettiin alueen digitaalisten reittitarjontojen mahdollisuuksia ja tunnistettiin sivustolle keskeiset matkailutoimijat.

Tekoäly matkailun kehittämisessä

Hanke tutustui tekoälytyökalujen käyttöön matkailun kehittämisen ja projektityön näkökulmasta. Tarkoituksena on hyödyntää uusia teknologioita matkailun sisällöntuotannossa, analytiikassa ja markkinoinnissa.

Viljandin tutustumismatka ja kulttuurimatkailuyrittäjyyden edistäminen

Hankkeen keskeinen panostus syyskaudella oli hankkeiden yhteistutustumismatkan valmistelu ja toteutus Viljandiin, Viroon. Matkaa varten varmistettiin osallistujiksi matkailualan yrittäjiä ja solmittiin yhteyksiä Viljandin kansanmusiikkikeskuksen, kansanmusiikkijuhlien sekä Tarton kulttuuripääkaupunkiorganisaation kanssa. Loka-kuussa toteutettu tutustumismatka osoittautui erittäin hedelmälliseksi, ja sen myötä Kaustisen seudulle perustettiin uusi kulttuurimatkailun asiantuntija- ja ohjelmapalveluyritys.

Esitykset ja vaikuttamistyö matkailun ja kulttuuriperinnön kehittämiseksi

Hanke valmisti ja toteutti esityksiä, joissa käsiteltiin Elävän perinnön seutu -strategiaa, Unesco-statusen matkailullisia ulottuvuuksia sekä kestävä kehitystä. Esityksiä pidettiin muun muassa Kaustisen seutukunnan kehittäjiämille, seutuvaltuustolle, Systour-hankeverkostolle, Kulttuuriperintö ja Kestävä matkailu Keski-Pohjanmaalla -tilaisuudessa sekä kansainvälisessä European Folk Network-konferenssissa.

Sidosryhmäviestinnän kehittäminen

Syksyn aikana kehitettiin sähköpostiviestinnän tueksi sidosryhmien kontaktilistaa sekä postitustyökalun käyttöä, jotta hankkeen tiedotus ja yhteistyö toimijoiden kanssa olisi tehokkaampaa.

Matkailuyritysten hautomotoiminnan kehittäminen

Kulumat-hanke oli aktiivisesti mukana matkailuyritysten hautomotoiminnan suunnittelussa ja toteutti loppuvuodesta ensimmäisen hautomoyritysryhmän tapaamisen. Hanke jatkaa yhteistyötä Kalastus- ja erämatkailun kehittämishankkeen kanssa hautomotoiminnan vetäjänä.

Osallistuminen Ely-keskuksen teemapäivään

Syyskuussa hanke osallistui Ely-keskuksen hanketoimijoiden teemapäivään, jossa keskityttiin hanketoiminnan vaikuttavuuden kehittämiseen eri toiminnan tasoilla.

Kansainvälisen kulttuurimatkailun pilotti EFN-konferenssissa

Syyskuun lopulla Kaustisella järjestetyn European Folk Network -konferenssin aikana toteutettiin Kulumat-hankkeen ensimmäinen kansainväliselle osallistujaryhmälle suunnattu kulttuurimatkailun pilotti. Konferenssiin osallistui kansanmusiikin, tanssin, tapahtuma-alan ja matkailun ammattilaisia yli 20 eri maasta. Hanke järjesti osallistavan kansantanssipajan sekä kansanmusiikkitaansit illallisruokailun yhteydessä, sekä keräsi osallistujilta konferenssin työpajatyöskentelyn osana palautetta pilotista. Lisäksi konferenssissa esiteltiin Kulumat-hankkeen matkailun kehittämistyötä ja strategiaa.

VisitKaustisenSeutu.fi -sivuston uudistuksen hankintaprosessi

Syksyn aikana valmisteltiin VisitKaustisenSeutu.fi -sivuston uudistamisen asiantuntijapalveluhankintaa. Tarjouspyyntö julkaistiin marraskuussa, ja joulukuussa valittiin toteuttaja, joka vastaa uudistuksen läpiviennistä.

Yhteistyöt ja verkostot

Kulumat-hanke on tehnyt aktiivista ja konkreettista yhteistyötä alueen matkailulle keskeisten hankkeiden ja toimijoiden kanssa. Syyskaudella 2024 suunniteltiin ja toteutettiin useita tilaisuuksia ja yhteistyötoteutuksia, muun muassa:

- Viljandi-tutustumismatka yhdessä Aineetonta elinvoimaa -hankkeen sekä alueen matkailutoimijoiden kanssa.
- Kädentaitajien ideointi- ja infotilaisuus yhteistyössä Taito Keski-Pohjanmaan ja Pirityisten kanssa.
- Tapahtumatoimijoiden verkoston kehittäminen Tulevaisuuden tapahtumien Keski-Pohjanmaa-hankkeen kanssa.
- Virtuaalivideosisältöä ja aineetonta kulttuuriperintöä yhdistävä hankeidea yhteistyössä Vaasan yliopiston kanssa.
- Kestävä Keski-Pohjanmaa -tilaisuus Keski-Pohjanmaan matkailuyhdistyksen kanssa.

- Keski-Pohjanmaan matkailufoorumin 2025 suunnittelun ja koordinoinnin käynnistäminen yhdessä maakuntaliiton ja matkailualan toimijoiden kanssa.
- Verkostoyhteistyö ICH-kulttuuriperintöhankkeiden kanssa kattaen Keski-Pohjanmaan ja lähimaakuntien toimijat.

Tytti Pohjola
projektipäällikkö

KULUMAT					
Kustannukset		KA	Maksettu 2024	Maksettu yhteensä	Jäljellä
Kustannuspaikka 7673		2024–2025			tot %
Henkilöstökustannukset		184260,35	58091,34	58091,34	31,5
Palvelujen osto		44000	250,00	250,00	0,6
Flat rate 19 %		43369,46	11084,85	11084,85	25,6
Yhteensä		271629,81	69426,19	69426,19	25,6
Rahoitus		Myönnetty	Haetaan 2024	Saatu/haetaan yhteensä	Saamatta
		2024–2025			
Pohjanmaan ELY	95 %	258048,32	65954,88	65954,88	192093,44
Kaustisen seutukunta	5 %	13581,49	3471,31	3471,31	10110,18
Yhteensä	100 %	271629,81	69426,19	69426,19	202203,61

15. KASE HUOVA - Energiaomavarainen ja huoltovarma Kaustisen seutu –koordinointihanke

Hankkeen toteutusaika 1.9.2022 - 31.08.2025
Kokonaisbudjetti: 272 000 €
Hankkeen rahoitus: Huoltovarmuuskeskus 90 %, kunnat 6 %, KASE in kind 4 %

Yleiskatsaus

HUOVA-hankkeen tavoitteena on seudullisen (Kaustisen seutukunnassa viiden kunnan – Halsua, Kaustinen, Les-tijärvi, Toholampi, Veteli -yhteistyön) huoltovarmuuteen tähtäävän varautumissuunnitelman luominen ja seu-tutason yhteistoiminnan mallin kehittäminen eri tasoilla (tila- ja yritystaso, kylätaso, kuntataso, seututaso) ja sektoreilla sekä seudullisen varautumissuunnitelman kytkeminen valtakunnan tasolla HVK:n huoltovarmuusjär-jestelmiin ja häiriö-/poikkeustilanteiden koordinointiin. Tämä hanke on suunniteltu koordinaatiohankkeeksi eri osakokonaisuuksiin pureutuvien osaprojektien välillä.

Ohjelman osahankkeet:

- 1) Sähkön ja lämmön tuotannon vaihtoehtoiset menetelmät ja vaihtoehtoiset raaka-aineet häiriötilanteissa
- 2) Alueellisen biokaasulaitos - ja jakeluverkoston suunnittelu huoltovarmuuden näkökulmasta
- 3) Elintarvikkeiden tuotannon jatkuvuus
- 4) Digitalisaation hyödyntäminen ja tietoliikenneyhteyksien varmistaminen häiriötilanteissa

Toiminta 1.1.-31.12.2024

Vuonna 2024 siirryttiin konkreettisreen toimintaan; harjoituksia (3kpl Häiriöhyrrää – sisäisiä ja monialaisia) pi-dettiin ja käytännön toimintoja alettiin rakentaa. Kyläradio, joka muodostaa perustan varautumistoiminnalle, hankittiin sekä toimintakuntoon saattaminen aloitettiin.

Häiriöhyrrät olivat suosittuja; ensimmäinen pidettiin Teams-pohjaisena kuntien, seutukunnan ja sähköyhtiöiden kanssa sähköpulaan liittyen. Toinen oli Seutukunnan sisäinen harjoitus, jossa kehitettiin seutukunnan omaa si-säistä varautumista ja jatkuvuuden hallintaa.

Kolmas, tähän mennessä suurin Häiriöhyrrä oli marraskuussa Vetelissä livetapahtumana, jossa oli osanottajia ympäri Suomen, mm. HVK, DVV, SPR ja Soite osallistuivat. Palaute harjoituksesta oli erinomaista ja lisää pyydet-tiin.

Projektisuunnitelmaa toteutettiin myös verkostoitumisen ja seminaarien muodossa, ja loppuvuodesta aloitettiin kuntien yhteisen varautumisen syventäminen, joka sai alkusysäyksensä maailmantilanteen muuttumisesta yhä epävarmempaan suuntaan hybridivaikuttamisen seurauksena.

Pekka Raittila
projektipäällikkö

Kase Huova Kustannukset Kustannuspaikka 7611		KA 2022–2025	Maksettu 2022	Maksettu 2023	Maksettu 2024	Maksettu yhteensä	Jäljellä	tot %
Henkilöstökustannukset		214 000	2 131,16	58252,02	73215,37	133598,55	80401,45	62
Palvelujen osto		31 200	1 500,00	253,35	0,00	1 753,35	29 446,65	6
Matkakulut		6 200	0,00	290,95	907,30	1198,25	5001,75	19
Muut kulut		20 800	123,38	2179,57	4337,75	6640,70	14159,30	32
Yhteensä		272 200	3 754,54	60975,19	78460,42	143190,85	129009,15	53
Rahoitus		Myönnetty 2022–2025	Saatu 2022	Saatu 2023	Saatu 2024	Saatu yhteensä	Saamatta	
Huoltovarmuuskeskus	90 %	244 980	3379,09	54878,30	70614,38	128871,77	116108,23	53
Kaustisen seutukunta	10 %	27 220	375,45	6097,59	7846,04	14319,08	12900,923	53
Kunnat (sis. Kannus)	6,3 %	17 220	375,45	6097,59	3563,03	10036,07	7183,93	
KASE (in kind)	3,7 %	10 000	0	0	4283,01	4283,01	5716,99	
Yhteensä	100 %	272 200	3754,54	60975,89	78460,42	143190,85	129009,15	53